

DATOS IDENTIFICATIVOS

Mediación en conflictos e situacións de violencia

Materia	Mediación en conflictos e situacións de violencia			
Código	O05G130V01502			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Isorna Folgar, Manuel Nogueiras Mascareñas, Luis Miguel			
Profesorado	Isorna Folgar, Manuel Nogueiras Mascareñas, Luis Miguel			
Correo-e	isorna.catoira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Os termos "conflicto" e "violencia" están estreitamente relacionados. O conflito é inherente á persoa humana e á sociedade: o individuo é un ser en conflito e non pode deixar de sê-lo. Non obstante, non sucede o mesmo coa violencia: a violencia non está na natureza humana; senón tan só o potencial para a violencia, pero as circunstancias condicionan a realización dese potencial (Galtung, 1997). O conflito non necesariamente ten que rematar en violencia física ou verbal. O fracaso na transformación do conflito é o que conduce á violencia. A complexidade da sociedade actual está a xerar novas formas de conflito e violencia tanto nos espazos públicos como nos privados. A través do desenvolvemento dos contidos desta asignatura tentamos debater sobre os diferentes contextos de relación e socialización das persoas, identificar conflitos e situacións de violencia nos ámbitos familiar, penal xuvenil e escolar, analizando as súas causas e as respostas producidas; presentando posibles estratexias de xestión e resolución dos conflitos desde unha perspectiva positiva e creativa.			

Competencias de titulación

Código	
A2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
A3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
A18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
A20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas
A21	Asesorar e/ou acompañar a persoas e/ou grupos en procesos de desenvolvemento socioeducativo
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Planificación e organización
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
B10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
B11	Habilidades interpersoais
B14	Adaptación a situacións novas
B16	Liderado

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crise en comunidades socioeducativas	A2	B1 B2 B6 B7 B11
Asumir e orientarse de acordo cos valores de igualdade e cidadanía democrática e capacitar para a prevención e mediación nos casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...).	A3	B10 B11 B16
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos		B1 B2 B7
Posuír capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de relación interpersoal, solidariedade e empatía.	A18	B6 B11 B14 B16
Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas.	A20	B1 B2 B7
Asesorar e acompañar a persoas e grupos en procesos de desenvolvemento socioeducativo.	A21	B6 B11 B14 B16

Contidos

Tema	
I. O conflito e a violencia	1.1. Análise do conflito e a violencia na sociedade actual. 1.2. Teorías explicativas da agresividade e a violencia. 1.3. A resposta social ante o conflito e a violencia.
II. O conflito escolar: conceptualización, manifestacións, causas e tipos de conflitos existentes. Os modelos de xestión da convivencia escolar.	2.1. Análise da convivencia nos centros escolares de ensinanza primaria e secundaria de Galicia. 2.2. Os plans integrais de mellora da convivencia escolar. 2.3. O Observatorio Galego da convivencia escolar
III. A mediación escolar e as técnicas de resolución de conflitos escolares.	3.1. Etapas ou fases da mediación escolar. 3.2. Perfil do mediador e ferramentas para mediar. 3.3. Casos prácticos.
IV. O conflito familiar: conceptualización, manifestacións, causas e tipos de conflitos existentes. Os modelos de convivencia familiar.	4.1. A violencia segundo os estilos educativos familiares. 4.2. A separación e o divorcio como causa de conflito e violencia. 4.3. A violencia de xénero: causas e manifestacións.
V. O conflito na empresa: conceptualización, manifestacións, causas e tipos de conflitos existentes. Os modelos de clima laboral.	5.1. O conflito na empresa: o acoso laboral. 5.2. A negociación colectiva na empresa.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	14	30	44
Traballos tutelados	5	26	31
Presentacións/exposicións	4	7	11
Estudo de casos/análises de situacións	10	25	35
Sesión maxistral	11	12	23
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudo de casos/análise de situacións	2	0	2
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Exercicios ou proxectos que os/as estudantes desenvolven na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Traballos tutelados	Os/as estudantes en grupo, ou ben individualmente, elaboran un documento e/ou investigación sobre a temática da materia. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dos resultados do traballo tutelado. Levarase a cabo en grupo ou de xeito individual.

Estudo de casos/análises de situacións	O docente presentará casos ou situacións concretas ao alumnado para o seu análise e posterior debate grupal. Elexiranse caos ou situacións de conflito onde o alumno ou alumna teña que aplicar a mediación.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado (detección de coñecementos previos, motivacións...), así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	- As sesións maxistras, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor, no horario de titorías.
Traballos tutelados	- As sesións maxistras, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor, no horario de titorías.
Presentacións/exposicións	- As sesións maxistras, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor, no horario de titorías.
Estudo de casos/análises de situacións	- As sesións maxistras, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor, no horario de titorías.
Sesión maxistral	- As sesións maxistras, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor, no horario de titorías.
Probas	Descrición
Estudo de casos/análise de situacións	- As sesións maxistras, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor, no horario de titorías.

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Traballos de aula	Os/as estudantes presentan o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia e/ou investigación. Levarase a cabo en grupo, de forma escrita. Ademais, tamén se valorará a exposición que se faga do traballo na aula.	10
Traballos tutelados	As experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación na aula.	10
Estudo de casos/análise de situacións	Casos ou situacións concretas que o/a alumno/a debe analizar e resolver individualmente.	30
Probas de tipo test	Realizarase unha proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con tres ou catro alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben).	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario superar todas as probas.

Alumnado non presencial: deberá falar cos profesores da materia ao principio do curso, para acordar un plan de traballo específico.

Segunda convocatoria: o alumnado que aprobe algunha das partes ou probas da materia, se lle conservará a cualificación ata a segunda convocatoria (xullo). As probas non aprobadas serán avaliadas na mesma convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

BUSH, R. y FOLGER, J. P. (1996). **La promesa de la mediación. Cómo afrontar el conflicto a través del fortalecimiento propio y el reconocimiento de los otros**. Barcelona: Granica.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dinámica de grupos e intervención psicosocial comunitaria/O05G130V01905
Educación intercultural e para a paz/O05G130V01907

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Avaliación de programas socioeducativos/O05G130V01901
Intervención socioeducativa na infancia e adolescencia en situación de risco social/O05G130V01501

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Pedagogía social/O05G130V01205
Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303
Educación social no sistema educativo/O05G130V01304
Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404
Psicoloxía: Psicoloxía social/O05G130V01301